

Zaspala na vysnívanom koncerte, pri káve upadla do mikrosnánku. Ako sa žije ľuďom s narkolepsiou?	2
Online, sme.sk, 10. 6. 2026, 10:12	
AI Community meetup	5
Online, kosiceitvalley.sk, 10. 6. 2026, 10:32	
V Botanickej záhrade sa môžete tešiť na koncerty a výstavu v rámci Kultúrneho leta	6
Online, eastmag.sk, 10. 6. 2026, 14:03	
42. konferencia Kliniky detí a dorastu LF UPJŠ a DFN Košice hostila pediatrov v Košiciach	7
Online, dfnkosice.sk, 10. 6. 2026, 14:03	
Regina	8
Televízia - STVR 2, Regina, 10. 6. 2026, 16:30	
Benchpress Cup pritiahol slovenskú špičku (FOTO)	8
Online, kosiceonline.sk, 10. 6. 2026, 16:54	
Profesorka Silvia Toporcerová: Reprodukčná medicína zďaleka nie je len o hormónoch	9
Online, anymag.online, 10. 6. 2026, 17:35	
Na Slovensku sa realizovalo 183 klinických skúšaní	10
Tlač, Zdravotnícke noviny, 11. 6. 2026	
Na východoslovenských univerzitách pôsobí sedem nových profesorov	11
Online, kosiceonline.sk, 11. 6. 2026, 5:32	

Zaspala na vysnívanom koncerte, pri káve upadla do mikrosnánku. Ako sa žije ľuďom s narkolepsiou? [🔗](#)

📅 10. 6. 2026, 10:12, Zdroj: [sme.sk](#) [🔗](#), Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Monika Moravčíková, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Lekárska fakulta UPJŠ

Dosah: 649 169 GRP: 14,43 OTS: 0,14 AVE: 1816 EUR

Zaspala na vysnívanom koncerte, pri káve upadla do mikrosnánku. Ako sa žije ľuďom s narkolepsiou?

Ich imunitný systém ničí neuróny, ktoré držia mozog v bdelom stave.

Mala čosi po štyridsiatke, keď ju začala v rôznych časoch počas dňa trápiť nevysvetliteľná únava. Stávalo sa jej, že počas cesty autobusom zaspala a prebudil ju až šofér na konečnej zastávke. Inokedy zase upadla do mikrosnánku na návšteve pri šálke kávy. Nerozumela svojmu stavu, a nerozumelo mu ani jej okolie. Všetky ty ledva chodíš, motá ťa, to si si vypila? zakričal na ňu raz sused, keď kráčala ulicou domov.

Problémy sa čoskoro začali prejavovať aj v práci. Obsluhovala vtedy výrobné stroje vo fabrike a hoci jej ruky mechanicky pracovali, myseľ jej miestami úplne vypínala.

„Samozrejme, že som preto robila aj chyby. Neskôr ma presunuli na kontrolu, ale aj tam som zaspávala. Mechanik ma stále budil so slovami: ‚Helenka, nespí, nespí,‘ kedykoľvek niekto išiel okolo. Všimli si to, prirodzene, aj nadriadení, a tak som najskôr dostala upozornenie,“ spomína pre SME Helena Tureková (58) z Popradu.

Trvalo dva roky, kým sa objednala na vyšetrenie a až po sérii testov a štvordňovej hospitalizácii sa nakoniec zistilo, že príčinou jej nadmernej dennej spavosti je narkolepsia.

Diagnózu, ktorá je v súčasnosti považovaná za zriedkavé neurologické ochorenie snánku, väčšina ľudí ani nepozná, preto jej prejavy bývajú v spoločnosti často terčom vtipov aj predsudkov. Okolie si pacientov mýli s lenivcami, v horšom prípade s ľuďmi pod vplyvom alkoholu či drog.

V článku sa dočítate:

koľko ľudí na Slovensku trpí narkolepsiou a prečo trvá tak dlho, kým pacienti dostanú správnu diagnózu,

v čom sa líši narkolepsia 1. a 2. typu,

čo sa stane s človekom, ktorý upadne do kataplektického stavu,

ako narkolepsia zasahuje do každodenného života.

Spavosť sa dostavuje kedykoľvek počas dňa

„Na Slovensku sa prevalencia narkolepsie odhaduje na približne 11 prípadov na milión obyvateľov. V roku 2019 bolo evidovaných 61 pacientov s týmto ochorením, pričom v súčasnosti je ich počet o niečo vyšší,“ hovorí pre SME neurologička Eva Feketeová, ktorá sa tejto problematike dlhodobo odborne venuje a v Košiciach vedie Spánkové laboratórium a ambulanciu pre vzácne poruchy snánku.

Samotný diagnostický proces narkolepsie je komplikovaný najmä z dôvodu, že pacient musí často najskôr absolvovať opakované vyšetrenia u všeobecného lekára, psychiatra alebo neurológa, až následne, po vylúčení iných príčin (napr. znížená funkcia štítnej žľazy alebo depresia), je vyšetrený v spánkovom laboratóriu.

Na Slovensku je v súčasnosti oficiálne 20 akreditovaných spánkových laboratórií, ktoré zastrešuje Slovenská spoločnosť spánkovej medicíny (SSSM).

„Základným vyšetrením je celonočná polysomnografia, pri ktorej sa počas snánku zaznamenáva mozgová aktivita, pohyby očí, svalové napätie, dýchanie, srdcová činnosť a ďalšie fyziologické funkcie. Cieľom je zhodnotiť kvalitu snánku a zároveň vylúčiť iné poruchy snánku, ktoré by mohli spôsobovať nadmernú dennú spavosť,“ vysvetľuje Feketeová.

Túto diagnostiku absolvovala aj Helena Tureková, ktorá je pre ochorenie už osem rokov na plnom invalidnom dôchodku. Pomyslenie na to, že by sa vrátila do zamestnania, je pre ňu fikciou.

„Možno by sa to dalo na dve hodinky denne, ale aj to sa sotva dá odhadnúť. Práca človeka rýchlo vyčerpá a ja už dnes nedokážem posúdiť, čo by som zvládla,“ priznáva.

Jej bežný deň máva presne určený, no zároveň veľmi krehký režim. Ráno vstáva o siedmej, zájde do obchodu, aby do desiatej či jedenástej stihla navariť. Netrvá dlho, a často sa to stáva už počas doobedia, kým sa dostaví neúprosný útlm.

„Prichádza v nečakanej dobe a človek nikdy vopred nevie, kedy ho zlomí,“ opisuje Tureková. Nevyspytateľnosť jej berie akúkoľvek slobodu v plánovaní či prežívaní prítomných okamihov. Aj keď ju manžel vzal na vysnívaný koncert do Bratislavy, polovicu z neho prespala. Strata kontroly nad vlastným bdením príde zväčša náhle.

Hlavné príznaky narkolepsie

nadmerná denná spavosť a s ňou spojené automatické činnosti,

kataplexia – náhla strata schopnosti udržiavať svaly v napätí,

narušený (resp. fragmentovaný) nočný spánok, ktorý je veľmi ľahký, nekvalitný, kvantitou i kvalitou nedostatočný,

živé sny a nočné mory,

halucinácie pri zaspávaní alebo krátko po zobudení,

spánková obrna (paralýza).

Imunita omylom ničí vlastné neuróny

Hoci prvé zmienky o narkolepsii pochádzajú už z druhej polovice 19. storočia, celé desaťročia sa mylne predpokladalo, že ide o psychiatrický problém. Až v priebehu 20. storočia vedci definitívne potvrdili, že narkolepsia je čisto neurologické ochorenie, ktoré má reálny biologický základ v mozgu a súvisí s neuromediátorom zvaným hypokretín.

„U pacientov s narkolepsiou je nízka alebo nedetekovateľná hladina hypokretínu v mozgovomiechovom moku najspohľadlivejším ukazovateľom narkolepsie typu 1 (s kataplexiou). Súčasné poznatky naznačujú, že strata hypokretínových neurónov je pravdepodobne spôsobená autoimunitným procesom,“ dodáva Feketeová, ktorá pôsobí na neurologických klinikách Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika** aj Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach.

Môže sa teda stať, že imunita začne vplyvom vonkajšieho faktora, napríklad prekonanej infekcie, omylom ničiť vlastné hypokretínové neuróny. Problémom je, že tieto bunky sa prirodzene neobnovujú a moderná medicína ich zatiaľ nedokáže nijako nahradiť a liečba je zameraná predovšetkým na zmierňovanie jej príznakov.

Ochorenie Heleny Turekovej, ktorej diagnostikovali narkolepsiu 1. typu, je navyše často sprevádzané aj kataplexiou – záchvatovým stavom, keď človek stratí schopnosť udržiavať svaly v napätí a buď celkom padá na zem a nedokáže sa pohnúť, alebo mu svalstvo ochabne len v určitej časti tela.

Tieto momenty bývajú extrémne nebezpečné, o čom sa Popradčanka presvedčila na vlastnej koži počas jazdy na bicykli.

„Havarovala som a naštiepila som si krčný stavec, skončila som na dva týždne v nemocnici,“ spomína.

Keďže sa kataplexia prejavuje vo väčšine prípadov po prežití pozitívnej či nečakanej emócie, napríklad pri smiechu, prekvapení alebo radosť, v praxi sa často stáva, že pacienti vedome obmedzujú svoje emocionálne prejavy a snažia sa kontrolovať svoje reakcie.

„Niektorí opisujú, že sa vyhýbajú situáciám, ktoré by mohli vyvolať silné emócie, prípadne potláčajú spontánne prejavy radosť či humor. V kvalitatívnych výskumoch niektorí pacienti prirovnávajú tento spôsob fungovania k správaniu „roboty“, keďže majú pocit, že musia neustále kontrolovať svoje emócie a správanie,“ vysvetľuje pre SME Ján Hlodák, výskumník a psychológ, aktívne pôsobiaci na Ústave psychológie zdravia a metodológie výskumu **Lekárskej fakulty UPJŠ** v Košiciach.

Zrazu som nevedela, kadiaľ idem

Nie všetci pacienti bojujú s rovnakými prejavmi. Medicína rozlišuje aj narkolepsiu 2. typu. Tá sa od prvého variantu líši tým, že ľudia nezažívajú svalovú kataplexiu, no o to intenzívnejšie ich trápi extrémna nepozornosť, mikrosprávky, spánková paralýza či desivé halucinácie pri zaspávaní a prebúdzaní.

Tento typ narkolepsie má aj Češka Jitka Bublová (37), u ktorej sa prvé náznaky ochorenia vyplavili na povrch v čase covidovej pandémie, keď ako zdravotníčka takmer nonstop pracovala.

Keď poľavil najväčší tlak, začala pociťovať obrovskú únavu, ktorú prirovnáva k vyčerpaniu, aké zdravý človek zažíva až po celom dni ťažkej fyzickej práce.

Už od detstva mávala živé sny a bývala námesačná, ale halucinácie spojené so spánkom zrazu začali byť častejšie, intenzívnejšie a desivejšie.

„Začala som si všimnúť, že som extrémne nepozorná. Zrazu som nevedela, kadiaľ idem autom, z rozhovorov s ľuďmi som vnímala len útržky. Pridali sa šialené bolesti hlavy, svalov a logicky aj psychické ťažkosti. Síce netrpím klasickou kataplexiou, ale čoraz častejšie sa objavoval taký zvláštny záblesk – ako rýchle cvaknutie vypínača. V tej sekunde mi proste vypadli veci z rúk. Zabúdala som, že varím, a takmer nám kvôli tomu vyhorel byt,“ spomína Bublová pre SME.

Počúvala, že jej nič nie je

Práve hrozba podobných nehôd a straty kontroly robí z narkolepsie ochorenie, ktoré človeka vyradí z bežného fungovania. Napriek tomu pacienti v systéme často zostávajú neviditeľní a od vzniku prvých príznakov po stanovenie diagnózy uplynie aj niekoľko rokov. Minuloročný výskum Jána Hlodáka a jeho kolegov ukázal, že na samotnom začiatku prepuknutia choroby zažívajú pacienti aj najväčší emočný otras, najmä pre nedostatok informácií u nich doma aj v ich okolí.

Odborník navyše pre SME podotýka, že v slovenskom prostredí mnohí z nich narážajú aj na sociálne a legislatívne prekážky a osoby s ťažšími formami narkolepsie môžu byť odkázané na pomoc rodiny alebo blízkych, pričom možnosti sociálneho zabezpečenia a uznania invalidity sú v súčasnosti pomerne obmedzené.

„Mnohí pacienti aj napriek prítomnosti príznakov nikdy nevyhľadajú odbornú pomoc alebo u nich ochorenie nie je správne diagnostikované,“ vysvetľuje ďalej aj Feketeová. Jedným z dôvodov je nízka informovanosť verejnosti o narkolepsii a významnú rolu zohráva aj to, či na ochorenie ako na diagnostickú možnosť myslia aj samotní lekári, keďže v populácii ide o zriedkavý problém.

Aj Jitka Bublová mala všetky bežné neurologické vyšetrenia v poriadku a zo všetkých strán počúvala, že jej nič nie je. Hovorí, že lekári si ju prehadzovali ako horúci zemiak, zatiaľ čo ona spala aj 18 hodín denne, prežívala desivé halucinácie a spánkové paralýzy. Nikto netušil, čo s ňou je, a kvôli kolapsom nakoniec prišla aj o prácu.

Zlom nastal až vo chvíli, keď na internete náhodou narazila na upútavku lekára zo spánkového laboratória, ktorému napísala s prosbou o pomoc.

„Po dlhom, úmornom roku nakoniec prišla definitívna diagnóza. Bola to obrovská úľava, ale zároveň obrovský stres z toho, čo ma čaká,“ spomína.

Liečba narkolepsie je komplexná a zahŕňa nielen farmakologickú liečbu, ale aj dodržiavanie režimových opatrení.

„Medzi najdôležitejšie odporúčania patrí udržiavanie pravidelného spánkového režimu. Pacienti by mali chodiť spať a vstávať približne v rovnakom čase každý deň a zároveň si plánovať krátke denné zdiemnutia. Takýmto spôsobom môžu znižovať riziko náhlych epizód nadmernej dennej spavosti,“ hovorí aj Hlodák.

Odporúča sa tiež úprava stravovacích návykov a pravidelná fyzická aktivita ako súčasť zdravého životného štýlu.

„Ťažké, mastné alebo sladké jedlá môžu podporovať ospalosť aj u zdravej populácie, pričom u pacientov s narkolepsiou môžu tieto účinky viesť k výraznejšiemu zhoršeniu príznakov,“ dodáva.

Kde hľadať pomoc a informácie

Narkolepsia je na Slovensku zaradovaná medzi zriedkavé ochorenia.

V prípade podozrenia na poruchu spánku môžete kontaktovať jedno z akreditovaných spánkových laboratórií. Kompletne kontakty a zoznam pracovísk nájdete na webe Slovenskej spoločnosti spánkovej medicíny .

Slovenský výskumný projekt Rozhovory o zdraví mapuje príbehy reálnych pacientov a zameriava sa na opis všetkých aspektov tohto ochorenia, od jeho začiatku, cez diagnostiku a opis symptómov, až po opis vplyvu ochorenia na bežný život a fungovanie.

Ľudia ťažkosti narkoleptikov zľahčujú

Obidve pacientky, s ktorými sa denník SME rozprával, sa zhodujú, že ich dni sú ako na hojdačke. V tie lepšie rána sa prebúdzajú s relatívnym prívalom energie, dokážu sa v pokoji naraňajkovať, upratať či urobiť niečo málo v domácnosti, no je len otázkou času, kedy sa dostaví zdrvivúca únava.

„Je to sila, ktorú nedokážete vôľou ovládať. Musím si ísť vtedy okamžite ľahnúť, aby som popoludní dokázala opäť na chvíľu fungovať. Celý môj život je rozkúskovaný na krátke intervaly medzi spánkom,“ rozpráva Bublová.

Ak si včas neodýchne a okolnosti ju prinútiť unavu ignorovať, dostavia sa silné bolesti hlavy, podráždenosť, veci jej padajú z rúk.

„Pri práci alebo rozhovore si zrazu nepamätám celé pasáže. Idem na čistého autopilota – moje telo mechanicky funguje, ale myseľ je vypnutá,“ hovorí. V horšie dni sa však ráno nedokáže prebudiť a trvá aj tri hodiny, kým vôbec začne vnímať realitu.

„Celý ten čas sa cítim ako opitá, mám totálny zmätok v hlave a zvyšok dňa už je pre mňa len ťažké prežívanie,“ opisuje. Zároveň však platí, že keď je unavená a ide spať, často sa budí ešte zničenejšia a dodáva, že spánok pre ňu nie je osviežením.

Reakcie okolia sú pre ňu najťažšou súčasťou jej ochorenia, pretože veľa ľudí má skreslené predstavy a tendenciu jej ťažkosti zľahčovať a porovnávať s bežným vyčerpaním. Bublová to prirovnáva k stavu, keď sa vám v hlave neustále niekto hrá s vypínačom.

„Pravidelne počúvam vety typu: ‚Ja som tiež unavený, to si ani nevieš predstaviť,‘ alebo ‚Zatni zuby, proste musíš fungovať, ja musím tiež.‘ Keď sa zverím s desivými halucináciami alebo záškľbmi svalov, často počujem odpoveď, že to predsa zažíva každý, keď má stres alebo je mu zima. Ľudia si neuvedomujú, že zamieňajú bežnú únavu s ťažkou neurologickou poruchou.“

S chorobou sa naučili spolupracovať

Helena Tureková vysvetľuje ľuďom jej diagnózu väčšinou slovami: „Narkolepsia je sestra epilepsie. Rozdiel je v tom, že človeka s epilepsiou začne triasť, no ja jednoducho zaspím. Obe diagnózy majú neurologické pozadie.“

Sociálna podpora zo strany rodiny a priateľov je pri zvládaní ochorenia veľmi dôležitá, hovorí aj psychológ Ján Hlodák a dodáva, že aj samotné prijatie diagnózy pacientom a pochopenie toho, že ide o nevyliciteľné, ale manažovateľné ochorenie, môže pomôcť zachovať si vysokú kvalitu života a pokračovať v naplňaní osobných, pracovných aj vzdelávacích cieľov.

„Napriek tomu existuje skupina pacientov, u ktorých príznaky pretrvávajú vo významnej miere aj napriek liečbe. V takýchto prípadoch môže ochorenie výrazne obmedzovať pracovné uplatnenie, štúdium, sociálne vzťahy, samostatnosť a každodenné fungovanie,“ hovorí.

Potvrdzujú to aj obe oslovené pacientky, ktorým sa od základov zmenili životy. Nemôžu pracovať, plánovať si spontánny program alebo sa venovať obľúbeným voľnočasovým aktivitám, majú zákaz šoférovania aj vykonávania rizikových povolání.

„Prišla som o prácu v zdravotníctve, ktorú som z celého srdca milovala, musela som totálne prehodnotiť svoj prístup k životu aj k odpočinku,“ hovorí Bublová. Dnes jej príznaky pomáha zvládať najmä riadený odpočinok a to, že sa naučila neignorovať signály svojho tela a prestala s chorobou bojovať.

„Keď na mňa príde únava, jednoducho s ňou spolupracujem,“ potvrdzuje rovnakú stratégiu aj Tureková – ak telo hlási, že chce spať, proste si ide ľahnúť.

„Obrovským faktorom je psychická pohoda. Keď nie som v strese, choroba sa zvláda oveľa lepšie, pretože stres je pre narkolepsiu ako spúšťač tej najhoršej búrky,“ dodáva Bublová.

Ďalším dôležitým, no mimoriadne komplikovaným pilierom je pre ňu farmakoterapia, ktorú možno podľa neurologičky Evy Feketeovej zjednodušene rozdeliť do troch skupín: lieky podporujúce bdelosť počas dňa (na zmiernenie nadmernej dennej spavosti), lieky zlepšujúce kvalitu a kontinuitu nočného spánku a antidepresíva, ktoré môžu pomáhať pri zvládaní kataplexie.

„Stále sa len učím a testujem, v akú dennú dobu lieky brať – či hneď po prebudení, alebo až po raňajkách, a v akej dávke. S lekárom na tom neustále pracujeme, pretože mi medikácia stále úplne neseďí. Potrebovala by som vyššiu dávku, aby som dokázala lepšie fungovať, lenže tá mi zase spôsobuje iné zdravotné problémy,“ opisuje Bublová, ktorá berie ráno lieky na podporu bdelosti a večer lieky, aby mohla lepšie spať a nemala halucinácie, ktoré fungujú aj ako antidepresíva.

Výskumy okrem farmakologickej liečby a manažmentu príznakov ukazujú, že prínosom môže byť aj kognitívno-behaviorálna psychoterapia, ktorá pacientom pomáha rozvíjať stratégie zvládania ochorenia, pracovať s jeho psychologickými dôsledkami a posilňovať schopnosť adaptácie na život s chronickým ochorením a zároveň poskytuje dôležitú emocionálnu a sociálnu oporu, dodáva Hlodák.

Výskyt narkolepsie

Priemerná prevalencia v európskej populácii sa odhaduje približne na 30 prípadov na 100 000 obyvateľov. Toto číslo však treba podľa odborníčky interpretovať opatrne, keďže medzi jednotlivými krajinami existujú významné rozdiely spôsobené genetickými, environmentálnymi aj metodologickými faktormi. Výsledky môžu ovplyvňovať aj rozdiely v dostupnosti zdravotnej starostlivosti, diagnostických postupoch či miere povedomia o ochorení. Dôležitým faktorom je aj diagnostické omeškanie.

„V priebehu posledných desaťročí bol napríklad zaznamenaný zvýšený výskyt narkolepsie v Japonsku. Aj v európskych krajinách sa prevalencia ochorenia pohybuje v pomerne širokom rozpätí. V Katalánsku sa uvádza približne 5 prípadov na 100-tisíc obyvateľov, v Nemecku takmer 18, vo Fínsku 26 a v Taliansku približne 40 prípadov na 100-tisíc obyvateľov,“ hovorí neurologička Eva Feketeová.

Autor: Monika Moravčíková

AI Community meetup

 10. 6. 2026, 10:32, Zdroj: kosiceitvalley.sk , Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: 79 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 41 EUR

AI Community meetup

Košické komunity, Príležitosti

Košice IT Valley spolu s **UPJŠ** vás pozývajú na druhé stretnutie AI komunity v Košiciach, tentokrát venované prepojeniu umelej inteligencie, strojového učenia a kybernetickej bezpečnosti.

18.06.2026

UVP Technicom, Košice

V spolupráci s **UPJŠ** Vás pozývame na druhé stretnutie AI komunity v Košiciach, tentokrát venované prepojeniu umelej inteligencie, strojového učenia a kybernetickej bezpečnosti.

Ako mení umelá inteligencia spôsob, akým chránime firmy, dáta a digitálne prostredie? Pridajte sa na ďalšie stretnutie AI komunity v Košiciach, venované prepojeniu AI, strojového učenia a kybernetickej bezpečnosti.

Čaká vás diskusia o tom, ako AI pomáha pri detekcii incidentov, automatizácii bezpečnostných procesov, či digitálnej forenznej analýze. Zároveň predstavíme projekt ADFIR, ktorý prináša výskum a inovácie v oblasti automatizácie reakcie na kybernetické incidenty.

Prečo sa prihlásiť?

- Získate prehľad o aktuálnych trendoch v AI a cybersecurity.
- Spoznáte praktické skúsenosti expertov z firiem a výskumu.
- Nadviažete kontakty s odborníkmi, výskumníkmi a technologickými firmami.
- Objavíte nové možnosti spolupráce medzi akademickým a firemným prostredím.

Pre koho je podujatie určené?

Pre IT profesionálov, bezpečnostných expertov, AI nadšencov, výskumníkov, študentov aj všetkých, ktorí sa zaujímajú o budúcnosť digitálnej bezpečnosti.

📅 Dátum: 18. jún 2026, 8:30 – 10:30 hod.

📍 Miesto: UVP TECHNICOM, Němcovej 5, Košice

Podujatie je bezplatné, kapacita je však obmedzená, preto je registrácia nevyhnutná.

Zdieľať:

Kapacita podujatia je limitovaná. Ak sa chcete zúčastniť, kliknite nižšie a dokončíte registráciu.

Registrácia na podujatie končí o:

dní

V Botanickej záhrade sa môžete tešiť na koncerty a výstavu v rámci Kultúrneho leta [🔗](#)

📅 10. 6. 2026, 14:03, Zdroj: [eastmag.sk](#) [🔗](#), Autor: **Andrea Bercik**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ, Botanická záhrada UPJŠ**

Dosah: 93 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 45 EUR

V Botanickej záhrade sa môžete tešiť na koncerty a výstavu v rámci Kultúrneho leta

10. júna 2026

Pridajte komentár

2 min. čítania

Pozývame vás na KULTÚRNE LETO 2026 v **Botanickej záhrade UPJŠ**. Jeho súčasťou budú tri hudobné koncerty a výtvarná výstava.

3. júla o 19:00 hod. sa uskutoční MEKY Žbirka Revival. Je to hudobná pocta nezameniteľnému hlasu a piesňam, ktoré formovali generácie. S úctou k originálu kapela prináša na pódia to najlepšie z tvorby Miroslava Žbirku – poctivú živú hudbu s autentickou atmosférou a emóciou, ktorá osloví fanúšikov všetkých vekových kategórií. Zloženie kapely: RICHARD FRENÁK spev, akustická gitara; ROMAN JEŽ bicie nástroje; MATÚŠ JARCOVSKÝ el. gitara; MARK KOKINČÁK basgitara; GABRIEL ŠIPOŠ klávesové nástroje.

Prihláste sa do newslettera

Každý týždeň tipy na články, pozvánky na akcie a súťaže.

Klavírny koncert v **Botanickej záhrade UPJŠ** v podaní Norberta Daniša stihnete 1. augusta o 19:00 hod. Norbert Daniš patrí k najvýraznejším osobnostiam klavírneho umenia na Slovensku a v strednej Európe. Jeho tvorba vyniká technickou brilantnosťou, hĺbkou výrazu a silným umeleckým presahom. Ako prvý slovenský klavirista bol prijatý do prestížnej Petrof Art Family, ktorá ho zaradila medzi elitu svetových interpretov. Norbert svojou hudbou premieňa koncert na intímne stretnutie s inštrumentálnym umením, ktoré zostáva v srdci ešte dlho po poslednom tóne.

REKLAMA

Koncert Mariána Čekovského a jeho hostí alebo ČEKY Point špeciál sa uskutoční 28. augusta o 19:00 hod.

Spomínanou výtvarnou výstavou bude prezentácia najnovšej maliarskej tvorby Erika Sikoru s názvom Krídla motívov, zahŕňajúca rozsiahlu sériu akvarelov rôznych rozmerov vytvorených špeciálne pre túto výstavu. Štartuje 17. júla v samostatnom skleníku a potrvá do 15. septembra.

Andrea Bercik

Mohli by sa vám páčiť aj nasledujúce články:

10. júna 2026

Autor: Andrea Bercik

42. konferencia Kliniky detí a dorastu LF UPJŠ a DFN Košice hostila pediatrov v Košiciach [✉](#)

📅 10. 6. 2026, 14:03, Zdroj: [dfnkosice.sk](#) [✉](#), Autor: Zuzana Baniková, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, LF UPJŠ

Dosah: 567 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 118 EUR

42. konferencia Kliniky detí a dorastu **LF UPJŠ** a DFN Košice hostila pediatrov v Košiciach

Klinika detí a dorastu **UPJŠ** LF a DFN Košice spolu Slovenskou pediatrickou spoločnosťou zorganizovala už tradične začiatkom júna 2026 42. konferenciu Kliniky detí a dorastu (KDD), XVIII. Démantov deň a XX. konferenciu mladých pediatrov.

Podujatie bolo venované životnému jubileu doc. MUDr. Milana Kuchtu, CSc., jednej z významných osobností slovenskej pediatrie.

Konferencia opäť vytvorila priestor na odbornú diskusiu, výmenu skúseností a prezentáciu najnovších poznatkov z oblasti pediatrie. Program priniesol množstvo aktuálnych tém z každodennej klinickej praxe – od diagnostiky a liečby tuberkulózy, ochorení obličiek, srdca či tráviaceho traktu až po problematiku diabetu, obezity, výživy detí a nových trendov vo vzdelávaní mladých lekárov. Nechýbali ani prednášky venované vplyvu digitálnych technológií na vývin detí, očkovaniu rizikových pacientov či starostlivosti o deti so zriedkavými ochoreniami.

Súčasťou podujatia bolo aj oceňovanie významných osobností slovenskej pediatrie. Pri príležitosti životného jubilea získal ocenenie za celoživotné dielo doc. MUDr. Milan Kuchta, CSc., ktorý sa dlhé roky podieľal na rozvoji pediatickej medicíny, vzdelávaní mladých lekárov a vedecko-výskumnej činnosti.

Slovenská pediatrická spoločnosť zároveň ocenila MUDr. Simonu Drobňákovú Cenou Slovenskej pediatickej spoločnosti za Najlepšiu publikáciu mladého autora do 35 rokov. Ocenenie za celoživotný prínos pri príležitosti životného jubilea prevzala aj primárka MUDr. Jurečková z Michaloviec.

Významné miesto patrilo aj nastupujúcej generácii pediatrov. V súťaži o Najlepšiu prezentáciu mladého pediatra zvíťazila práca autorov N. Kardosa a S. Macejovej „Od simulácie ku klinickej praxi: nové horizonty vo výučbe pediatrie“, ktorá poukázala na rastúci význam simulačného vzdelávania pri príprave budúcich pediatrov.

Aj 42. ročník konferencie potvrdil, že moderná pediatria sa neustále rozvíja a reaguje na nové výzvy. Pravidelné odborné stretnutia sú dôležitým priestorom na zdieľanie poznatkov, medziodborovú spoluprácu a prinášanie inovácií do každodennej starostlivosti o detských

pacientov.

Autor: Zuzana Baníková

Regina

📅 10. 6. 2026, 16:30, Relácia: **Regina**, Stanica: **STVR 2**, Vydavateľ: **Slovenská televízia a rozhlas**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Robert Gregorek**
AVE: 168011 EUR

[strojový prepis] ...*O mokradiach na streche, ale aj o tom, ako premeniť záhradu na špongiu nám povie viac autor jedinečného projektu **Robert Gregorek**. A chýbať nebude samozrejme aj naša tradičná súťažná otázka. Dnes máme pre vás dva lístky na krst nového CD folklórneho súboru **Železiar**, ktoré vydávajú po pätnástich rokoch....*

Benchpress Cup pritiahol slovenskú špičku (FOTO)

📅 10. 6. 2026, 16:54, Zdroj: kosiceonline.sk , Autor: **Peter Jesenský**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ**
Dosah: 3 872 GRP: 0,09 OTS: 0,00 AVE: 302 EUR

Benchpress Cup pritiahol slovenskú špičku (FOTO)

Košický klub silového trojboja Steel City Powerlifting Košice zorganizoval v hádzanárskej hale Slavomíra Šipoša 3. ročník súťaže Benchpress Cup Košice.

Tlak na lavičke láka aj dámy / PETER JESENSKÝ

Pohárová súťaž v klasickom tlaku na lavičke prilákala silákov kategórií od 18-ročných dorastencov až po pretekárov v kategóriách Masters nad 60 rokov.

„Snažíme sa podporiť silový trojboj v Košiciach a priblížiť ho aj širšej verejnosti. V klube sa venujeme aj drepu a mŕtvemu ťahu, no túto súťaž organizujem už tretí rok ako špecializované podujatie v tlaku na lavičke. Teší ma, že na Benchpress Cup prišlo vyše 70 pretekárov, pričom približne desať z nich reprezentovalo Slovensko na nedávnych majstrovstvách sveta vo Varšave. Kvalita bola teda vysoká,“ rozhovoril sa organizátor Adam Kočan.

Košičania sa snažia v rámci svojho klubu nadviazať na tradíciu, ktorej korene siahajú na Horný Šariš. „Náš klub funguje iba druhý rok, no predtým sme viacerí pôsobili v bardejovskom klube. V ňom pôsobil veľa Košičanov a rozhodli sme sa teda, že by to chcelo vlastnú základňu aj v metropole východu. Zatiaľ nemáme vlastný priestor, ale využívame posilňovňu na Jedlíkovej a tam si môžeme nosiť aj vlastné vybavenie. Stretávame sa tam v rámci pravidelných tréningoch a postupne budujeme príjemnú komunitu. To je na tom to najkrajšie a navzájom sa podporujeme.“

Tlak na lavičke patrí medzi základné komplexné cviky, ktorý pomáha posilneniu celého tela. „V kombinácii s drepom a mŕtvym ťahom precvičíte celé telo a všetky tri prvky si vyžadujú silu i dobrú techniku. Ak cvičíte správne, tak je progres rýchly,“ približuje Kočan, podľa ktorého zažíva slovenský silový trojboj postupný pokrok. „Dobre sme na tom hlavne v Masters kategóriách, mladší pretekári sú talentovaní, ale ešte majú čo doháňať. Aj preto organizujeme takéto podujatia. Aby sme rozšírili základňu, mladí športovci nabrali skúsenosti a postupne sa zlepšovali. Prvé výsledky postupne prichádzajú a na majstrovstvách sveta sme mali štvrté či piate miesto. Podstatné je, že zväčšujeme základňu a to je základný predpoklad pre skvalitňovanie výsledkov.“

Nedávne majstrovstvá sveta v Poľskej Varšave absolvovala aj Košičanka Veronika Mačejová. V rámci Benchpress Cupu vzoprela v juniorskej kategórii do 84 kg činku s hmotnosťou 90,5 kg a vytvorila tak nový národný rekord.

„Mohlo to byť lepšie, ale na prvý pokus som prekonala národný rekord a s tým som spokojná. Bola to výzva, pretože pred týždňom som bola na majstrovstvách sveta. Možno som vyťažila práve z prípravy na toto vrcholné podujatie,“ vyslovila sa Veronika, ktorej ultimátnym cieľom je dostať sa cez trojcifernú hranicu. „Stovku som už vzoprela na tréningu, ale to sa samozrejme nepočíta. Verím však, že sa čoskoro dočkám aj v rámci pretekov.“

Veronika Mačejová / PETER JESENSKÝ

Úroveň domácich pretekov a majstrovstiev sveta označila za neporovnateľnú. „Aj v Košiciach sa snažíme a bolo to veľmi fajn. Majstrovstvá sveta sú však samozrejme o niečom inom. Je tam veľa pretekárov, všetko je veľké. A konkurencia je pochopiteľne na inej úrovni. Ako príklad uvediem, že nás Slovákov tam bolo celkovo 18, pričom niektoré krajiny mali len žien vyše 25. Musím však povedať, že všetci tam boli veľmi milí a bola to krásna skúsenosť.“

Študentku tretieho ročníka košickej **UPJŠ** čakajú tento týždeň štátnice, pričom vďaka štúdiu športu dokáže výborne skĺbiť školu a svoje silácke aktivity.

„Áno, pre mňa je to veľmi pekné prepojenie štúdia so športom a v rámci vyučovania sme napríklad mali aj praktické hodiny vo fitnesscentre. Vyučujúci ma radi využívajú ako príklad z praxe a to je veľmi fajn,“ pochvaľuje si Veronika. Silovému trojboju sa venuje už piaty rok. „Najradšej mám práve tlak na lavičke, ale predtým boli mojou srdcovkou drepy. Aktuálne cvičím štyrikrát týždenne a určite môžem napredovať. Všetko závisí aj od trénera a tréningovej skupiny. Takéto faktory dokážu urýchliť progres.“

Dana Varcholová prekonáva rekordy aj po päťdesiatke / PETER JESENSKÝ

Výrazne väčšie skúsenosti so silovým trojbojom má 51-ročná Dana Varcholová z bardejovského klubu Hard Power Team.

„Ja som sa tomu venovala už ako sedemnásťročná, čiže pred vyše tridsiatimi rokmi,“ pousmiala sa siláčka, ktorá v Košiciach vzoprela v kategórii do 76 kilogramov 95 kíl a vytvorila tak nový národný rekord. „Myslela som si, že padne i stovka, ale dnes mi to nejaké nešlo.“

Ako Dana Varcholová doplnila, s týmto športom teraz začína nanovo po dlhej, šesťnásťročnej prestávke. „Donútili ma k tomu až dievčatá z posilňovne. Kedysi som bola reprezentantka v tlaku i silovom trojboji a v dreloch som mala rekord 132,5 kg. Benchpressu som sa až tak veľmi nevenovala a tam som mala 102 kg, ktoré som vzoprela na súťaži hasičov. Manžel je totiž hasič a ja som dobrovoľná hasička. Tam sa nám tá sila zide, pretože je to namáhavá práca,“ podotkla s úsmevom bardejovská pretekárka, podľa ktorej je recept na úspech v podstate jednoduchý. „Zodpovedná strava a pravidelný tréning. Chce to jednoducho dvíhať činky dookola a pravidelne. A potom sa výsledky dostavia.“

Autor: Peter Jesenský

Profesorka Silvia Toporcerová: Reprodukčná medicína zďaleka nie je len o hormónoch [✉](#)

📅 10. 6. 2026, 17:35, Zdroj: [anymag.online](#) [✉](#), Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Lekárska fakulta UPJŠ

Dosah: 21 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 30 EUR

Profesorka Silvia Toporcerová: Reprodukčná medicína zďaleka nie je len o hormónoch

10. júna 2026

Prezident Slovenskej republiky Peter Pellegrini v stredu 3. júna vymenoval doc. MUDr. Silviu Toporcerovú, PhD., EMBA, EFRM, za profesorku v odbore gynekológia a pôrodnictvo. Profesorský titul je výsledkom jej viac ako 25-ročnej klinickej, vedeckej a pedagogickej činnosti, pričom významnú časť svojej profesijnej kariéry venovala reprodukčnej medicíne a liečbe neplodnosti.

Tip redakcie: Stavaj, renovuj a zariaďuj svoj domov lacnejšie s Merkurs Market

Reprodukčná medicína je o nádeji a trpezlivosti

Reprodukčná medicína v posledných rokoch zaznamenala výrazný pokrok – od nových liekov a laboratórnych postupov cez genetické vyšetrenia až po technológie, ktoré umožňujú presnejšie hodnotiť vývoj embryí a individualizovať liečbu. Jej význam rastie aj preto, že páry zakladajú rodiny vo vyššom veku než v minulosti, čo prirodzene prináša aj viac problémov s plodnosťou. „Keby sme dnešné laboratóriá, lieky a technológie mali pred dvadsiatimi rokmi, dosahovali by sme fantastické výsledky. Lenže dnešní pacienti nie sú rovnakí ako pacienti pred dvadsiatimi rokmi,“ približuje prof. Silvia Toporcerová.

V roku 2025 sa na Slovensku narodilo 42 019 detí, takmer o tretinu menej než v roku 1995, a priemerný vek žien pri prvom pôrode sa za tri desaťročia posunul z približne 22,4 roka na 29 rokov. Vyšší vek rodičov pritom úzko súvisí s problémami s počatím, ktoré má dnes každý šiesty pár. „Počas svojej kariéry som mala možnosť stretnúť tisíce párov, ktoré spájala jediná túžba – mať dieťa. Práve pacienti ma naučili, že reprodukčná medicína nie je len o hormónoch, laboratórnych výsledkoch a technológiách. Je predovšetkým o ľuďoch, nádeji a trpezlivosti. Keď som bola mladá lekárka, myslela som si, že technologický pokrok postupne vyrieši väčšinu problémov. Medicína dnes dokáže oveľa viac ako kedysi, no stále nepoznáme všetky odpovede.“

Profesorka S. Toporcerová

prof. Silvia Toporcerová, GynCare

Od gynekológie k liečbe neplodnosti

Svoju odbornú dráhu začala v roku 2000 na II. gynekologicko-pôrodnickej klinike Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika** a Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach.

„Od začiatku ma fascinovali dve oblasti medicíny – chirurgia a hormóny. Na jednej strane možnosť problém vidieť, operovať a často okamžite vyriešiť. Na druhej strane zložitý svet hormonálnej regulácie, ktorý ovplyvňuje plodnosť, tehotenstvo, menopauzu a v podstate celý život ženy. Gynekológia bola jedným z mála odborov, kde sa tieto dva svety prirodzene stretávali,“ vraví profesorka.

V roku 2011 na materskej univerzite získala vedecko-pedagogický titul docentky, v roku 2012 subšpecializačnú atestáciu z reprodukčnej medicíny v Prahe. V roku 2025 ako prvá zo Slovenska získala prestížnu európsku certifikáciu European Fellow in Reproductive Medicine (EFRM). Ide o najvyšší stupeň individuálneho odborného vzdelania v reprodukčnej medicíne, udeľovaný v Európe od roku 2018.

prof. Silvia Toporcerová

Významné výsledky dosiahla aj ako členka tímu odborníkov z **Lekárskej fakulty UPJŠ**, kliniky GYNCARE a Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach. Za výskum biologických mechanizmov ovplyvňujúcich úspešnosť asistovanej reprodukcie získal tento tím v roku 2025 Cenu za vedu a techniku v kategórii Vedecko-technický tím roka.

„Práve pacienti, ktorým dnes ešte nedokážeme pomôcť, sú pre mňa najväčšou motiváciou vo vedeckej práci. Každý nový poznatok nám môže pomôcť lepšie pochopiť príčiny neplodnosti a posunúť hranice možností liečby,“ vysvetľuje prof. Toporcerová.

Výskum, ktorý pomáha v praxi

Od roku 2016 pôsobí v centrách asistovanej reprodukcie GYNCARE ako medicínska riaditeľka a odborná garantka. Akademické pôsobenie tak spája s každodennou klinickou praxou a výskumom v oblasti reprodukčnej medicíny.

Vo svojej vedeckej práci sa dlhodobo venuje hľadaniu biologických markerov, ktoré by umožnili presnejšie predpovedať úspešnosť liečby neplodnosti a individualizovať postupy asistovanej reprodukcie. V posledných rokoch sa venuje aj výskumu neinvazívneho hodnotenia kvality embryí a využitia umelej inteligencie v reprodukčnej medicíne.

Je autorkou a spoluautorkou desiatok vedeckých publikácií publikovaných doma i v zahraničí, spoluautorkou dvoch patentových prihlášok a aktívne sa podieľa na činnosti odborných spoločností.

6. novembra 2023

Autor: O autorovi | Redakcia || Redakcia

Na Slovensku sa realizovalo 183 klinických skúšaní [🔗](#)

📅 11. 6. 2026, Zdroj: **Zdravotnícke noviny**, Strana: 5, Vydavateľ: **MAFRA Slovakia, a.s.**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, LF UPJŠ**
Dosah: 14 000 GRP: 0,31 OTS: 0,00 AVE: 1420 EUR

Na Slovensku sa realizovalo 183 klinických skúšaní

Lieky

Pokles klinických skúšaní nie je len slovenský problém, Európa čelí ich výraznému odlivu do krajín, ako sú USA, Čína či India

Klinické skúšania prinášajú prínosy pre celý systém.

Lekárom umožňujú pracovať s najnovšími poznatkami, zdravotníctvu prinášajú investície a pacienti sa vďaka nim môžu dostať k život zachraňujúcim terapiám o 10 až 15 rokov skôr, než sú tieto lieky dostupné v bežnej praxi. „Klinické skúšania predstavujú most medzi vedeckým objavom a reálnou pomocou pacientom. V oblasti zriedkavých ochorení je tento most mimoriadne dôležitý, pretože mnohí pacienti dnes nemajú k dispozícii účinnú kauzálnu liečbu. Génové a bunkové terapie prinášajú možnosť zásadne zmeniť priebeh ochorenia a v niektorých prípadoch riešiť jeho príčinu,“ objasňuje medicínska riaditeľka infraštruktúry SLOVACRIN MUDr. Beáta Čečetková, PhD. SLOVACRIN, teda Slovak Clinical Research Infrastructure Network, je národným uzlom pre akademické klinické skúšania na Slovensku a je koordinovaný Lekárskou fakultou **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (LF UPJŠ)** v Košiciach.

Najviac v onkológii

Podľa prieskumu Asociácie inovatívneho farmaceutického priemyslu (AIFP) sa na Slovensku v roku 2025 realizovalo 183 klinických skúšaní. Najväčšie zastúpenie mali klinické skúšania v oblasti onkológie (51 štúdií), imunológie (38) a kardiológie (27). Vďaka nim získalo prístup k modernej liečbe celkovo 5 883 pacientov. Výrazné rezervy podľa prieskumu vykazuje Slovensko najmä v oblasti pokročilých terapií a zriedkavých ochorení. „Len päť členských spoločností realizovalo klinické skúšania v oblasti pokročilých terapií (ATMP, teda Advanced Therapy Medicinal Products),“ upozornila za AIFP Nora Farkašová. Jedinou terapeutickou oblasťou ATMP pritom bola onkológia. Podobne nízke zastúpenie má aj výskum zriedkavých ochorení. „Len štyri spoločnosti realizovali klinické skúšania v tejto oblasti – konkrétne išlo o indikácie ako hemofília A a B či IgA neuropatia,“ uviedla.

Dôležitú úlohu v klinickom skúšaní zohráva Štátny ústav pre kontrolu liečiv (ŠÚKL). „Našou hlavnou úlohou je garantovať bezpečnosť pacientov a správnosť medicínskych postupov v súlade s legislatívou,“ objasňuje PharmDr. Jana Schweigertová, PhD., posudzovateľka na oddelení posudzovania účinnosti liekov ŠÚKL a členka Výboru pre lieky na zriedkavé ochorenia (COMP) pri Európskej liekovej

agentúre.

Regionálne špecifiká

Význam klinických skúšaní je podľa nej na Slovensku ešte výraznejší aj vzhľadom na výskyt niektorých špecifických zriedkavých ochorení, ktoré sa viažu na náš región. „Slovensko má najvyšší výskyt alkaptónúrie, takzvanej choroby čiernych kostí, na svete. Práve pri takýchto diagnózach je lokálna dostupnosť klinických štúdií kľúčová,“ vysvetľuje PharmDr. Schweigertová.

Medzi hlavné výzvy na Slovensku podľa Schweigertovej patria dôkladnejšia elektronizácia zdravotníctva a podpora menších vedeckých tímov. „Tieto tímy majú veľký potenciál, no bez adekvátnej infraštruktúry nedokážu splniť všetky legislatívne požiadavky,“ vysvetľuje.

Európa stráca klinické skúšania

Pokles klinických skúšaní nie je len slovenský problém. Európa aktuálne čelí výraznému odlivu klinických skúšaní do krajín, ako sú USA, Čína či India. Podľa analýzy IQVIA bolo v rokoch 2022 až 2025 v Európe autorizovaných 4 527 komerčných klinických skúšaní, no jej podiel na globálnych štúdiách klesol z 22 % v roku 2013 na 12 % v roku 2023. Stratý podiel Európy prevzali najmä Spojené štáty a Čína, pričom Čína zaznamenala výrazný nárast z 8 % na 18 %, upozorňuje analýza.

Hlavným dôvodom je podľa odborníkov najmä zdĺhavý schvaľovací proces, čo by mala riešiť nová európska legislatíva. „Ak chceme tento trend zvrátiť, musíme naše regulačné procesy zrýchliť a zefektívniť, inak stratíme záujem investorov aj zadávateľov štúdií,“ prízvukuje PharmDr. Schweigertová zo ŠÚKL. Dodáva, že menšie krajiny, medzi ktoré patrí aj Slovensko, sú v tejto oblasti zvlášť v nevýhode – majú menší trh aj obmedzené zdroje. Významným krokom v tomto smere preto bolo získanie plného členstva Slovenska v európskej infraštruktúre ECRIN v roku 2025, ktoré otvára nové možnosti pre zapojenie slovenských pracovísk do medzinárodných projektov.

Ekonomické prínosy

Klinické skúšania majú významný ekonomický prínos. Farmaceutické spoločnosti na Slovensku investovali v roku 2025 približne 40 miliónov eur. „Tieto investície prispievajú nielen k rozvoju zdravotníctva, ale aj k dostupnosti inovatívnej liečby pre pacientov,“ objasňuje Nora Farkašová z AIFP. V Európskej únii a Európskom hospodárskom priestore vytvorili klinické štúdie podľa analýzy spoločnosti Frontier Economics v roku 2025 hrubú pridanú hodnotu vo výške 21,7 miliardy eur. Klinický výskum zároveň podporil vznik približne 165 000 pracovných miest.

Európske inštitúcie si preto stanovili ambiciózne ciele – Európska komisia spolu s Európskou agentúrou pre lieky plánujú dosiahnuť 11-percentný ročný nárast počtu klinických skúšaní. Odhad analýzy hovorí, že ak sa podarí zvýšiť zapojenie pacientov, mohlo by získať prístup k prelomovej liečbe až o 35 000 Európanov viac.

„Systémy zdravotnej starostlivosti a ekonomika EÚ by mohli ročne získať dodatočné štyri miliardy eur, vytvoriť 18 000 nových pracovných miest a znížiť počet dní práceneschopnosti o tri milióny,“ uvádzajú odborníci v štúdiu. O problematike odborníci diskutovali na konferencii Medzinárodný deň klinických skúšaní 2026 – Inovácie pre ATMP a zriedkavé ochorenia, ktorá spojila odborníkov zo zdravotníckych zariadení, univerzít, regulačných autorít aj farmaceutického priemyslu. Záštitu nad podujatím prevzali Ministerstvo zdravotníctva SR a Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR.

Slovensko má najvyšší výskyt alkaptónúrie, takzvanej choroby čiernych kostí, na svete

PharmDr. Schweigertová

Autor: (red)

Na východoslovenských univerzitách pôsobí sedem nových profesorov [✉](#)

📅 11. 6. 2026, 5:32, Zdroj: [kosiceonline.sk](https://www.kosiceonline.sk) [✉](#), Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Laura Hoľanová, hovorca UPJŠ OR hovorkyňa UPJŠ, UPJŠ, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, LF UPJŠ**

Dosah: **3 872 GRP: 0,09 OTS: 0,00 AVE: 302 EUR**

Na východoslovenských univerzitách pôsobí sedem nových profesorov

Sú odborníkmi v rôznych oblastiach.

Prezident Peter Pellegrini vymenoval 30 nových profesorov, pričom 7 z nich pôsobí na východe. Medzi nimi je aj dekan Leteckej fakulty Technickej univerzity v Košiciach Peter Korba, ktorý sa stal profesorom v odbore doprava. V rozhovore pre Košice Online uviedol, že okrem iného navrhol a vybudoval štyri laboratória či nové predmety zamerané na digitálne technológie:

„Svoje odborné zameranie som celkovo zasvätil téme, ktorá posúva hranice tradičného inžinierstva – konkrétne digitálnemu modelovaniu lietadlových sústav a využívaniu moderných nástrojov Industry 4.0 v letectve. Práve tejto oblasti som venoval aj svoju inauguračnú

prednášku zameranú na nové metódy digitalizácie konštrukčných uzlov lietadiel za využitia týchto moderných prístupov. Tieto nové technológie nám v praxi umožňujú simulovať extrémne zaťaženie lietadlových konštrukcií vo virtuálnom prostredí ešte predtým, než sa vôbec dostanú do reálnej výroby. To najdôležitejšie poslanie profesora ale vidím v práci s ľuďmi. Mal som tú česť viesť desiatky úspešných bakalárskych a diplomových prác, no mojou najväčšou hrdosťou je desať úspešných absolventov doktorandského štúdia, ktorí už dnes s titulom PhD. pôsobia ako uznávaní odborníci priamo v praxi.“

Medzi novovymenovanými profesormi je aj dekan Leteckej fakulty Technickej univerzity Peter Korba / facebook.com/tuke.sk

Vymenovací dekrét v odbore chirurgia si prevzal Vladimír Kaľuch, ktorý je prednostom Neurochirurgickej kliniky Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika (LF UPJŠ)** a Univerzitnej nemocnice Louisa Pasteura (UNLP) v Košiciach, čo nám potvrdila **hovorkyňa UPJŠ Laura Hoľanová**:

„Je viceprezidentom Slovenskej neurochirurgickej spoločnosti a členom ďalších európskych a amerických neurochirurgických spoločností. Je uznávaným neurochirurgom a pedagógom, ktorý sa vo svojej vedeckovýskumnej činnosti venuje štúdiu rizikových faktorov komplikácií po operáciách krčných a driekových medzistavcových platničiek, ako aj možnostiam regenerácie medzistavcových platničiek pri degeneratívnom poškodení a novým možnostiam diagnostiky nádorových ochorení miechy.“

V rovnakom odbore bola vymenovaná aj Martina Zavacká, ktorá v rámci pedagogickej činnosti prednáša a vedie praktické cvičenia študentov všeobecného a zubného lekárstva v slovenskom a anglickom jazyku.

„Profesorka Martina Zavacká patrí medzi uznávané odborníčky v oblasti cievnej chirurgie a dlhodobo sa venuje poskytovaniu špičkovej zdravotnej starostlivosti, vedecko-výskumnej činnosti i vzdelávaniu budúcich generácií lekárov. Od roku 2021 pôsobí ako prednostka Kliniky cievnej chirurgie **LF UPJŠ** a Východoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb,“ priblížila Hoľanová.

Novou profesorkou v odbore gynekológia a pôrodníctvo je Silvia Toporcerová, ktorá podľa Hoľanovej patrí medzi významné osobnosti slovenskej reprodukčnej medicíny:

„Od roku 2007 až dodnes pôsobí na Gynekologicko-pôrodníckej klinike **LF UPJŠ** a UNLP Košice. V roku 2016 sa stala medicínskou riaditeľkou Centra asistovanej reprodukcie GYNOCARE. Už viac ako dve desaťročia sa venuje reprodukčnej medicíne a pomohla mnohým párom na ich ceste k vytúženému rodičovstvu.“

Martina Zavacká sa stala profesorkou v odbore chirurgia / facebook.com/UniverzitaPavlaJozefaSafarikaVkosiciach

Prešovská univerzita má troch nových profesorov vrátane Václava Ježeka, ktorý podľa jej hovorkyne Ingrid Timkovej tiež posilní akademickú obec:

„Novým profesorom v odbore pravoslávna teológia sa stal Václav Ježek, ktorý pôsobí na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte Prešovskej univerzity. Dlhodobo sa venuje pedagogickej, vedeckej a publikačnej činnosti v oblasti teológie a patrí medzi rešpektované osobnosti pravoslávneho akademického prostredia.“

Prorektorka Prešovskej univerzity pre zahraničie a vonkajšie vzťahy a pedagogička Gréckokatolíckej teologickej fakulty Mária Kardis sa stala profesorkou v odbore katolícka teológia.

„Vo svojej pedagogickej činnosti sa venuje predmetom všeobecný úvod do Svätého Písma, biblická archeológia, Nový zákon, exegéza Nového zákona, biblická teológia a svetové mytológie. Dlhodobo sa podieľa na rozvoji medzinárodnej spolupráce univerzity,“ povedala Timková.

Gabriela Mikulášková, ktorá pôsobí na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity, bola podľa Timkovej vymenovaná za profesorku v odbore všeobecná a experimentálna psychológia:

„Je certifikovanou psychoterapeutkou, lektorkou a kogarantkou terapeutického výcviku v systemickej psychoterapii. Výskumne sa zameriava na kvalitatívny výskum, diskurzívnu analýzu, problematiku duševného zdravia detí a psychologické dôsledky pandémie COVID-19.“